

- 11.01.1996, № 18 / Архів УОІ ГУМВС України в Донецькій області, ф. 20, спр. 3, т. 7, арк. 122.
8. Етичний кодекс працівника органів внутрішніх справ України: Схвалений Колегією МВС України 05.10.2000, № 7КМ/8 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.bc-mvs.gov.ua
9. Кравченко Ю.Ф. Міліція України / Ю.Ф. Кравченко – К.: Генеза, 1999. – 431 с.
10. Програма розвитку партнерських відносин між міліцією та населенням на 2000-2005 роки: Рішення Колегії МВС України «Про підсумки роботи органів внутрішніх справ у 1999р. та завдання відповідно до вимог Президента та Уряду України щодо поліпшення боротьби зі злочинністю і посилення охорони громадського порядку» від 28.12.1999, №8 км/1 / Поточний архів Донецького юридичного інституту.
11. Про затвердження Комплексної програми кадрової політики в органах та підрозділах внутрішніх справ та забезпечення законності і дисципліни на 2001-2005 рр.: Наказ МВС України від 30.06.2001, № 515 / Поточний архів Донецького юридичного інституту.
12. Звіт перед українським народом Про оперативно-службову діяльність органів внутрішніх справ України у 2000 році // Міліція України. – 2001. – № 1. – С. 3-16.
13. Положення про Департамент роботи з персоналом Міністерства внутрішніх справ України: Наказ МВС України від 13.11.2003, № 1372 / Поточний архів Донецького юридичного інституту.
14. Про підрозділ: інформація Департаменту кадрового забезпечення МВС України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.mvs.gov.ua/mvs/control/uk/publish...
15. Про створення Української академії внутрішніх справ: Наказ МВС України від 15.02.1992, № 73 / Архів УОІ ГУМВС України в Донецькій області, ф. 20, спр. 3, т. 3, арк. 56.
16. Лукашевич В. Г. Підготовка фахівців - юристів за спеціальністю «Правоохоронна діяльність» у відомчих вищих закладах освіти // Вісник Запорізького юридичного інституту. – 1997. – №1. – С. 135.
17. Зозуля Є.В. Міліція України в умовах становлення незалежної держави (90-ті рр. ХХ ст.): монографія / Є.В. Зозуля. – Донецьк: НД та РВВ Донецького юридичного інституту МВС, 2004. – 188 с.
18. Горбачевський В. Відомча юридична освіта в системі МВС / Віталій Горбачевський // Правовий тиждень. – 2009. – № 21 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: legalweekly.com.ua > [article/?uid=1149](http://legalweekly.com.ua/article/?uid=1149)
19. Казанський Ю.С. Старт реформи / Ю.С. Казанський // Іменем Закону - інтернет видання. – 2010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.imzak.org.ua
20. Михайленко П. Громадські формування з охорони порядку і боротьба зі злочинністю: минуле і сьогодення // Міліція України. – 2001. – № 4. – С. 7.
21. Казанський Ю.С. Кадрова служба: робота, в якій немає дрібниць / Ю.С. Казанський // Іменем Закону. – 2011. – № 15. – С. 27-29.

УДК 336.71

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Ллюхін О.О., Приазовський державний технічний університет

Управління такою складною організаційною системою як корпорація неможливо здійснити одній особі і тому корпорація управляється групою менеджерів, які утворюють орган управління корпорацією, наділений визначеними повноваженнями. При цьому відмітною рисою ефективності управління корпорацією є не тільки професіоналізм найманих менеджерів, але і збіг мотивації менеджерів з інтересами власників.

Класичні теорії фірми припускають, що менеджери діють у найкращих інтересах власників. Однак, коли справа доходить до практики, то предстає зовсім інша картина. Справа в тому, що менеджери теж люди, і саме представлення та особисті інтереси менеджерів, а не інтереси власників часто грають більш значну роль при прийнятті управлінських рішень. Такі конфлікти між менеджерами корпорації та її власників одержали назву агентських конфліктів. Наочно різниця між поглядами власників і менеджерів корпорації в процесі управління демонструє табл. 1, яку складено на основі робіт [1-4].

У теперішній час досвід функціонування корпорації дозволяє говорити про зовнішні та внутрішні механізми рішення агентських конфліктів на користь власників. Внутрішні механізми контролю побудовано на основі безпосередніх взаємовідносин акціонерів і менеджерів корпорації або ж опосередковано через Раду директорів корпорації. А зовнішні механізми контролю засновуються на ефективному функціонуванні зовнішніх посередників у взаємовідносинах власників та управлінців корпорацій. У систему зовнішніх посередників, на думку багатьох економістів, включаються держава, фінансові та товарні ринки.

До внутрішніх механізмів рішення агентських конфліктів відносяться: складання трудового контракту і побудова системи оплати праці менеджерів; покладання контролю за діяльністю менеджерів на Раду директорів.

Найбільш визнаним механізмом внутрішнього контролю за діяльністю менеджменту корпорації є залучення акціонерами до захисту своїх інтересів агентів, які наділяються визначальними контрольними повноваженнями. Вони не є працівниками корпорації і тому називаються «зовнішніми директорами», або

«незалежними», або «аутсайдерами». Припускається, що вони не будуть пов'язані безпосередньо з оперативним управлінням корпорацією і становляться, таким чином, захисниками інтересів власників.

Таблиця 1

Основні типи агентських конфліктів

Проблема	Власники	Менеджери
Імідж менеджерів корпорації	Прагнення до економії	Прагнення до розкоші
Вибір інвестиційного горизонту	Довгостроковий	Короткостроковий
Відношення до ризику	Власники несуть ризик по рішеннях прийнятих найманими управліннями	Менеджери приймають і реалізують в життя рішення, по яких не несуть відповідальності
Ефективного використання прибутків	Одержання у вигляді дивідендів або капіталізації, по ставці не нижче норми прибутковості	Збільшення власного впливу в корпорації й власного добробуту
Відносин до корпорації	Як одному із джерел доходів	Як до єдиного джерела доходів
Прагнення до встановлення контролю над корпорацією	У власників великого пакету – сильне, у власника малого – низьке	Сильне
Стимули до злиття й поглинання, здійснюваних корпорацією	Одержання прибутку не нижче норми прибутковості	Як правило, збільшення власного впливу і задоволення марнославства
Відношення до продажу корпорації	При достатній премії за продаж пакета акцій – позитивне	Як правило, негативне
Прагнення до здійснення особистих витрат за рахунок корпорації	Низьке, чим більша частка акціонерного капіталу, тим нижче	Високе

У той же час ефективний контроль за діяльністю корпорації можливий лише тоді, коли особа, наділена такими повноваженнями, детально ознайомлена з роботою корпорації. Цими відомостями може володіти лише внутрішній управляючий – персонал корпорації. Тому поряд з «зовнішніми» директорами контроль за діяльністю здійснюють і «внутрішні» директори («інсайтери») корпорації, висунуті з управляючого персоналу.

У сукупності ці дві групи утворюють Правління (або Раду) директорів, що здійснює контроль за діяльністю корпорації. Однак, жодна Рада директорів не може гарантувати ефективність корпоративного управління. Тому необхідна наявність і інших механізмів корпоративного управління. Такими є зовнішні механізми контролю.

Одним із основних зовнішніх механізмів контролю є контроль з боку фінансового ринку.

Важлива роль фінансового ринку в системі корпоративного управління пояснюється високим позитивним взаємозв'язком між ефективністю менеджменту корпорації та ціною її акцій [5]. На користь цього факту свідчать емпіричні дослідження раціональності ринку Р. Мертона [6]. Дякуючи цьому, акціонер, який не має можливості безпосередньо оцінювати роботу менеджерів, має можливість судити про ефективність управління корпорації по змінам курсу акцій корпорації відносно акцій інших корпорацій цієї галузі або ж відносно фондового ринку в цілому.

Традиційно розрізняють два види угод ринку корпоративного контролю – це злиття й поглинання. Під злиттям розуміється фінансова угода, що приводить до об'єднання двох або більше корпорацій в одну, з конвертацією або без конвертації акцій компаній, які зливаються, із збереженням складу власників і їх прав. А під поглинанням розуміється купівля корпорацією-покупцем контрольного пакету акцій корпорацією-покупцем корпорації-мети.

Як свідчать результати досліджень ряду авторів, реалізація внутрішніх та зовнішніх конфліктів здійснюється за допомогою різних моделей корпоративного управління в залежності від ступеня сконцентрованості капіталу та від того, у чиїх руках знаходиться контроль над підприємством. Указане довело необхідність проведення класифікації моделей корпоративного управління. Запропоновану класифікацію побудовано на засаді використання комбінованого критерію ступеня концентрованості капіталу корпорації з критерієм наявності контролю в руках менеджерів або зовнішніх власників. Вона включає моделі: яка характеризується сполученням критеріїв концентрованого капіталу і контролю у руках менеджерів (не корпорація); «класичну корпорацію» – сполучення критеріїв концентрований капітал і контроль у руках зовнішніх власників; модель, яка містить експлуатацію бізнесу компанії менеджерами на сполученні критеріїв розпилений капітал і контроль в руках менеджерів, та модель, засновану на експлуатації бізнесу компанії найбільш великим акціонером (на сполученні критеріїв розпилений капітал і контроль у руках зовнішніх власників).

Висновки. Розглянуті моделі корпоративного управління, механізми рішення агентських конфліктів одержали своє втілення в економічній практиці і довели своє право на існування. Можна стверджувати, що

використання тієї чи іншої моделі залежить від необхідності урахування того чи іншого внутрішнього чи зовнішнього чинника, який впливає на функціонування корпоративного підприємства.

РЕЗЮМЕ

У роботі розглянуто особливості організації корпоративного управління на підприємстві.

Ключові слова: рада директорів, корпоративне управління, агентський конфлікт

РЕЗЮМЕ

В работе рассмотрены особенности организации корпоративного управления на предприятии.

Ключевые слова: совет директоров, корпоративное управление, агентский конфликт

SUMMARY

The paper discusses features of the organization of corporate governance in the enterprise.

Keywords: board of directors, corporate governance, agency conflicts

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Хейне П. Экономический образ мышления: / П. Хейне: пер. с англ. – М.: Катаксия, 1997. – 704 с.
2. Хессель. Корпоративное управление. Владельцы, директора и наемные работники акционерного общества /Хессель Мейрес. – М.: Прогрес, 1992. – 710 с.
3. Хикс Дж. Р. Стоимость и капитал: / Джон Ричард Хикс . – М.: Прогресс, 1988. – 487 с.
4. Храброва И.А. Корпоративное управление: вопросы интеграции. Аффилированные лица, организационное проектирование, интеграционная динамика / И.В. Храброва. – М.: Изд-во Дом «Альпина», 2000. – 198 с.
5. Рудык Н.Б. Рынок корпоративного контроля: слияния, жесткие поглощения и выкупы долговым финансированием / Н.Б. Рудык, Е.В. Семенкова. – М.: Финансы и статистика, 2001. – С. 21.
6. Merton R. On the Curried State of The Stock Market Rationality Hypotheses / Cambridge/ The MIT Press/ 1987.

УДК 347.637:347.998

ЗАХИСТ СІМЕЙНИХ ПРАВ ДИТИНИ ЄВРОПЕЙСЬКИМ СУДОМ З ПРАВ ЛЮДИНИ

Красицька Л.В., доцент кафедри цивільного права і процесу Донецького національного університету, кандидат юридичних наук, доцент

Захист прав дитини є одним із найважливіших завдань Української держави, оскільки діти – не тільки майбутнє держави, а передусім – її сьогодення. За даними Державного комітету статистики України, в Україні станом на 1 січня 2011 р. постійне дитяче населення віком до 18 років становило 8 003 281 особи (для порівняння – кількість дітей в Україні на 1 січня 1991 року складала 13 187 078 осіб) [1]. Діти – найменш захищена верства населення, як у соціальному плані, так і у правовому аспекті. На жаль, для сучасного суспільства порушення сімейних прав дитини є звичайним явищем, тому державі необхідно створювати ефективний правовий механізм захисту прав дитини. Одним із елементів механізму захисту прав дитини є організаційно-правові форми захисту. Найбільш важливу роль у захисті прав дитини відіграє судова форма захисту. Законом України від 17 липня 1997 р. № 475/97-ВР була ратифікована Конвенція про захист прав і основних свобод людини 1950р., Перший протокол та протоколи №2, 4, 7 і 11 до Конвенції, у зв'язку з чим відповідно до ст. 9 Конституції України від 28 червня 1996 року Конвенція про захист прав і основних свобод людини 1950р. стала частиною національного законодавства України. Згідно зі ст. 17 Закону України від 23.02.2006 р. №3477- IV «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» суди застосовують при розгляді справ Конвенцію та практику Суду як джерело права. Стаття 1 цього ж закону, яка містить визначення термінів, передбачає, що Конвенція – це Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року і протоколи до неї, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України, а практика Суду – це практика Європейського суду з прав людини та Європейської комісії з прав людини. Оскільки дитина, перш за все, як суб'єкт правовідносин є людиною, то особливої актуальності набуває питання визначення позиції Європейського суду з прав людини щодо захисту сімейних прав дитини, оскільки застосування в Україні нового джерела права – практики Європейського суду з прав людини можливе лише при наявності взагалі інформації про існування таких рішень Європейського суду з прав людини стосовно захисту прав дітей задля формування як певного суддівського розсуду у правозастосуванні, так і певної правової позиції у представників, інших осіб, які звертаються до суду за захистом порушених прав дитини.

Слід зазначити, що практика Європейського суду з прав людини щодо захисту окремих суб'єктивних прав досліджувалася у роботах як правників-науковців, зокрема, П. М. Рабіновича [2, с. 9-30], О. В. Соловйова [3], так і юристів-практиків, зокрема, В. Г. Буткевича, В. Т. Маляренка [4], А. Г. Яреми [5]. Проте в більшості своїй проведені дослідження стосувалися визначення європейських стандартів прав людини, визначення місця